

ΕΚ ΤΗΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΤΗΣ ΣΗΜΕΡΟΝ ΕΞΑΡΤΑΤΑΙ
Η ΑΡΜΟΝΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΥΡΙΟΝ*

Υπό

Κ. ΧΩΡΕΜΗ

Καθηγητοῦ τῆς Παιδιατρικῆς
εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν
Ἀκαδημαϊκοῦ

Εἶναι ἡ δευτέρα φορά καθ' ἣν καλοῦμαι ὑπὸ τῆς Πολιτείας ν' ἀπαγγείλω τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας, κατὰ τὴν ἐπίσημον αὐτὴν ἑορτήν, τὴν ὁποίαν καθιέρωσαν αἱ U.N.I.C.E.F. καὶ U.I.P.E. διὰ τὸ παιδί.

Τὸ θέμα τῆς ὁμιλίας μου ὑπῆρξε τότε ἄἔπιτεῦξαι τῆς Παιδιατρικῆς κατὰ τὸ πρῶτον ἡμῖσι τοῦ αἰῶνος». Καὶ ἦτο δικαιολογημένη, νομίζω, ἡ ἐκλογή μου. Νωπαὶ ἦσαν αἱ ἐκ τοῦ πολέμου κακουχίαι, καὶ ἡ φρίκη ἐξ αὐτοῦ δὲν εἶχεν ἀκόμη λησμονηθῆ. Ὡς παρήγορον τῶν δεινῶν καὶ τῶν συμφορῶν τούτων ἀντίβαρον καὶ αἰσιδόξον ἀντιστάθμημα εἶχεν ἡ ἐπιστήμη ἐπιτύχει νὰ περιστείλῃ τὴν νοσηρότητα καὶ τὴν θνησιμότητα τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ὥστε ταχεῖα προεβλέπετο ἡ ἐκ τῶν καταστροφῶν καὶ τῶν τραυμάτων τοῦ πολέμου ἐπούλωσις καὶ ἀνάρρωσις.

Μὴ λησμονῶμεν ὅτι τὸ παιδί, χωρὶς νὰ ἐνέχεται, πληρώνει πάντοτε τὸν κεφαλικὸν φόρον, καὶ μὲ τὴν ζωὴν του πολλάκις ἐξαργυρώνει τῶν μεγάλων καταιγίδων τῆς ἱστορίας τὰς βαρεῖας συνεπειάς.

Τερματίζων τότε τὴν διάλεξίν μου ἐκείνην ἔλεγον, ὅτι «ὅταν ὁ ἱστορικὸς τοῦ μέλλοντος κληθῆ νὰ χαράξῃ τὴν ἐπιτύμβιον πλάκα τοῦ πρῶτου ἡμίσεος τοῦ αἰῶνος μας πρὸς χαρακτηρισμὸν τῆς ἐποχῆς μας, διὰ νὰ διατηρήσῃ ἀδιάκοπον τὸ νῆμα τῆς ἱστο-

ρικῆς συνεχείας θὰ πιστοποιήσῃ, πλὴν τῶν γεγονότων τῶν δύο παγκοσμίων πολέμων, καὶ τὴν τεραστίαν στροφὴν τῆς κοσμοθεωρίας, τὸ «κοσμοεἰδῶλον τοῦ μακροκόσμου ἔχει ἤδη παραχωρήσει τὴν θέσιν του εἰς τὸ κοσμοεἰδῶλον τοῦ μικροκόσμου, ἀπειροελάχιστον μάλιστα τὸ τελευταῖον ἀπειλεῖ μὲ τὴν σμικρότητά του τὸν μακρόκοσμον μὲ πλήρη ἐξαφάνισιν». Πέραν ὅμως τῶν ἀνωτέρω καὶ διὰ μέσου τοῦ καταπληκτικοῦ αὐτῶν ὄγκου, θὰ ἀναζητήσῃ ἡ ἱστορία, ὡς αὐστηρὸς κριτής, τὰ σύμβολα τῆς ἠθικῆς δικαιοσύνης, καὶ ἀσφαλῶς διὰ μέσου αὐτῶν θὰ προβάλλῃ ὡχρὰ καὶ ἀθόρυβος ἡ σικὰ ἐνὸς ἄλλου συμβάντος, ἡ πλήρης σχεδὸν ἐξαφάνισις τοῦ θανάτου ἐκ τοῦ περιβάλλοντος τῆς παιδικῆς ζωῆς.

Καὶ ὁ ἱστορικὸς τοῦ μέλλοντος δὲν θὰ διστάσῃ νὰ χαράξῃ εἰς τὴν ἐπιτύμβιον πλάκα τοῦ πρῶτου ἡμίσεος τοῦ αἰῶνος μας ὅτι «ὑπῆρξε καὶ ἡ ἐποχὴ τοῦ παιδιοῦ. Ἴσως ἡ ἠθικὴ λάμψις αὐτῆς ἐξαγνίσῃ τὰ αἵματα τοῦ ἐχύθησαν».

Παρῆλθεν ἔκτοτε μία δεκαετία περίπου, ἡ ὁποία δὲν ὑπῆρξεν ἄκαρπος διὰ τὴν ἐξυγίανσιν τῆς φυλῆς, καὶ διὰ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ μας. Ἡ νοσηρότης καὶ ἡ θνησιμότης τοῦ παιδιοῦ ἐλαττοῦνται σταθερῶς, καὶ μὲ βῆμα συνεχῆ παρακολουθοῦν τὴν εἰς ἄλλας χώρας παρατηρουμένην μείωσιν.

Ἡ ἐπιτευχθεῖσα ὁμως αὕτη ἐξυγίανσις τοῦ παιδιοῦ καὶ ἡ καθόλου παράτασις τῆς

* Ὅμιλία γενομένη ἐν τῷ «Παρνασσῷ» τῆς 3ῆς Ὀκτωβρίου 1960, κατὰ τὸν ἑορτασμὸν τῆς ἡμέρας τοῦ Παιδιοῦ.

ἀνθρωπίνης ζωῆς καλύπτει πράγματι καὶ τὸ τέρμα τῶν προσπαθειῶν μας; Ἡ καταπληκτικὴ πράγματι μείωσις τῆς βρεφικῆς θνησιμότητος, ἡ βελτίωσις τῆς σωματικῆς ὑγείας τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ παράτασις τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, ἐδημιούργησαν καὶ τὰς ἀναγκάσις προϋποθέσεις μιᾶς ὠραιότερας αὔριου; Ὁ νέος κόσμος τῆς σήμερον, τὸν ὁποῖον φιλοδοξοῦμεν ὅτι ἐδημιούργησαμεν, μέλλει νὰ ἀποτελέσῃ ἓν ἁρμονικώτερον σύνολον τοῦ παλαιότερου, προοιωνίζον μίαν εὐτυχεστέραν περίοδον τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ «νοῦς ὑγιῆς ἐν σώματι ὑγιεῖ» ἰσχύει πάντοτε;

Ἀναμφιβόλως κατὰ τὴν μακρινὴν ἐκείνην ἐποχὴν, καθ' ἣν προεξῆρχον τὰ σωματικὰ νοσήματα, εἶναι φανερόν ὅτι αὐτὰ ἐπέσυρον καὶ τὸ ἰδιαίτερον ἡμῶν ἐνδιαφέρον. Ἐπρόκειτο περὶ ζωῆς ἢ θανάτου. Ἀλλὰ σήμερον τὰ πράγματα μετεβλήθησαν. Ἡ παθολογία τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ καὶ τοῦ παιδιοῦ, τὴν ὁποίαν καὶ ὁ ἴδιος ἐγνώρισα παλαιότερον, ὑπέστη αἰσθητὴν παθομόρφωσιν, ἥλλαξεν ἄρδην. Νέα νοσήματα ἐνεφανίσθησαν ἢ ἐμφανίζονται, ἐνῶ ἄλλα ἀνήκουν εἰς τὴν Ἱστορίαν, καὶ τὰ νοσήματα ταῦτα ἡμεῖς οἱ παλαιότεροι ἢ δὲν ἐγνώριζαμεν ἢ ἐστεροῦντο ἰδιαιτέρας σημασίας.

Ἡ σημερινὴ ἰατρικὴ πρόοδος ἐπέτυχε νὰ δαμάσῃ σχεδὸν ἐν τῷ συνόλῳ τὰ νοσήματα τοῦ σώματος καὶ νὰ ἀπαλλάξῃ τὸ παιδί ἐκ τῶν λοιμώξεων. Ἄντ' αὐτῶν ὅμως ἠνόησε τὸν πολλαπλασιασμόν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν ἄλλων νοσημάτων, διότι ὅπως κάπου ἀναφέρει ὁ Παπαδιαμάντης «οἱ πίκρες καὶ τὰ βάσανα τοῦ κόσμου τελειωμὸ δὲν ἔχουν».

Μέσα στὴν νέαν αὐτὴν παθολογίαν τοῦ ἀνθρώπου δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὸ παιδί δὲν παρέμεινεν ἀμέτοχον. Αἱ νευρώσεις ἔχουν προσλάβει προέχουσαν θέσιν, καὶ ἡ μελέτη αὐτῶν εὐρίσκειται εἰς τὸ προσκήνιον τοῦ ἰατρικοῦ ἐνδιαφέροντος. Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι ἡ ἀπόστασις μεταξύ τῶν νευρώσεων τοῦ βρέφους καὶ τοῦ νηπίου καὶ τῶν νευροψυχώσεων τοῦ ἐνηλίκου εἶναι ἐλαχίστη. Καὶ ἐνῶ ἐκ τῶν σωματικῶν νόσων πάσχει καὶ ὑποφέρει ὁ ἄρρωστος, ἐκ τῶν νευρώσεων δὲν τυραννεῖται καὶ βασανί-

ζεται μόνον ὁ ἴδιος, ἀλλὰ βασανίζει καὶ τυραννεῖ καὶ τοὺς ἄλλους.

Ἀπλῆ ἄλλωστε ἀναδρομὴ εἰς τὸ παρελθὸν καὶ σύγκρισις τῆς ψυχικῆς ὑγείας τοῦ παιδιοῦ τῆς σήμερον, μὲ τὴν τότε, ἀποδεικνύει ὅτι αὕτη εὐρίσκετο τότε εἰς ὑψηλότερον ἐπίπεδον. Παρ' ὅλην δὴλ. τὴν μεμφιμοίριαν ἢ ὁποία χαρακτηρίζει ἡμᾶς τοὺς ἡλικιωμένους, μεθ' ἧς κρίνομεν καὶ κατακρίνομεν τοὺς νεωτέρους ὑποτιμῶντες πάντοτε τὴν ἀξίαν των, ὑπάρχουν ἀδιάσειστα στοιχεῖα ἐξ ὧν προκύπτει ὅτι ἔχει ἐπέλθει βαθεῖα μεταβολή, αἰσθητὴ ἤδη, προκαλοῦσα καθολικώτερας ἀνησυχίας καὶ ἐπιβάλλουσα τὴν λήψιν ἀναλόγων μέτρων.

Αἱ περιπτώσεις τῆς moral insanity αὐξάνονται καὶ πληθύνονται ἐπικινδύνως.

Δικαίως λοιπὸν αἱ U.N.I.C.E.F. καὶ U.I.P.E. θέτουν τὸ πρόβλημα τοῦτο ἐπὶ τάπητος, καὶ ὡς θέμα καθολικὸν τῆς σημερινῆς ὁμιλίας ἀνὰ τὸν κόσμον καθώρισαν, «Ἐκ τῆς ψυχικῆς καὶ σωματικῆς ὑγείας τοῦ παιδιοῦ τῆς σήμερον, ἐξαρτᾶται ἡ ἁρμονία τοῦ κόσμου τῆς αὔριου». Δικαιολογημένον μάλιστα τὸ προβάδισμα τῆς ψυχικῆς ὑγείας εἰς τὴν σημερινὴν ὁμιλίαν ἀντανακᾶ βαθύτερον καὶ διαπιστώνει τὴν σημασίαν τὴν ὁποίαν προσκτᾶται αὕτη διὰ τὴν ἁρμονίαν τοῦ κόσμου, καὶ ἴσως νὰ κρούη καὶ τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ σημερινὸς νέος ζῆ ἢ πρόκειται νὰ ζῆσι εἰς ἓνα κόσμον τοῦ ὁποίου τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν εἶναι ἡ μετάθεσις τοῦ κυρίου βάρους τῆς ἐνεργείας καὶ δράσεώς του, ἐκ τοῦ μυϊκοῦ συστήματος, τὸ ὁποῖον ἡ φύσις προκαθώρισεν ὡς ὄργανον αὐτῶν, εἰς τὸ νευρικόν, καὶ ὅτι αἱ συγκρούσεις αὐτοῦ πρὸς τὸ περιβάλλον του, εἴτε αὐταὶ ἀπορρέουν ἐκ τῶν διαφορῶν τοῦ γνωστικοῦ του κόσμου, εἴτε ἐξωτερικεῖουν τῆς ἡθικῆς του συνειδήσεως τὰ προβλήματα, κατέστησαν σήμερον περισσότερο ἢ ὅσονδήποτε ἄλλοτε κατὰ τὸ παρελθὸν ὀξύτεραι καὶ συχνότεραι· προΐουσι μάλιστα τῆς ἐξελίξεως αὐταὶ ἀτυχῶς θὰ πολλαπλασιασίζονται καὶ θὰ αὐξάνονται. Ἡ σπουδαιότης ὅθεν τοῦ νευροψυχικοῦ παράγοντος διὰ πρῶτην φοράν εἰς

τὴν μακραιώνα ἱστορίαν τοῦ ἀνθρώπου δεσπόζει τῶν ἀντιδράσεων τῆς ζωῆς αὐτοῦ, καὶ συνεπῶς ὑπαγορεύει καὶ τῆς συγχρόνου παθολογίας τὸν χαρακτήρα καὶ συνυφαίνει τὴν φυσιογνωμίαν.

Δὲν πρόκειται νὰ ἀπασχολήσω ἡμᾶς ἐν λεπτομερεία μὲ τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι ὑπηγόρευσαν τὴν μεταβολὴν ταύτην. Θὰ ἤθελον ὁμῶς νὰ ὑπογραμμίσω τὴν σημασίαν καὶ τὴν εὐθύνην ὀρισμένων γεγονότων εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς συγχρόνου ταύτης παθολογίας, καὶ τὰ ὅποια δὲν εἶναι ἄσχετα πρὸς τὴν καταπληκτικὴν πλεον πρόοδον τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ, συνάρτησις τῆς ὁποίας εἶναι καὶ ἡ σημερινὴ ὑλικὴ εὐημερία τοῦ ἀνθρώπου. «Ἡ ἐπίδρασις, ἄλλωστε, τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ ἐπὶ τῶν νέων» θὰ ἀποτελέσῃ καὶ τὸ κύριον θέμα εἰς τὸ ἐφετεινὸν Παγκόσμιον Συνέδριον τῆς Ἰατρικῆς.

Τὸ ὑψηλὸν ἐπίπεδον τῆς υἰείας τοῦ ἀνθρώπου, ἐκδηλούμενον ὄχι μόνον μὲ τὴν ἐλάττωσιν τῆς νοσηρότητος καὶ θνησιμότητος, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν βελτίωσιν τῆς ἀνθρωπίνης φυλῆς καὶ τὴν παράτασιν τῆς ζωῆς αὐτοῦ εἶναι ἀναντίρρητον· τὰ λογιστικὰ βιβλία τοῦ Χάρου ἀποτελοῦν ἀδιάσειστα περὶ τούτου κριτήρια.

Σύγχρονοι ἀνθρωπολογικαὶ ἔρευναί ἔχουν ἀποδείξει ἐπίσης, ὅτι ἡ αὐξητικὴ καμπύλη, ἀκόμη καὶ τοῦ βρέφους, εἶναι ὑψηλότερα ἢ κατὰ τὸ παρελθόν, καὶ ὅτι τὸ βῆρος καὶ τὸ μῆκος αὐτοῦ παρουσιάζονται μεγαλύτερα, ὥστε μᾶς ἀναγκάζουν νὰ ἀναθεωρήσωμεν πολλὰ ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὅποια κατὰ τὸ παρελθὸν ἐδιδάσκομεν ὡς σταθερὰ κριτήρια τῆς αὐξητικῆς λειτουργίας τοῦ βρεφικοῦ ὄργανισμοῦ. Αἱ καταπληκτικαὶ τέλος ἐπιδόσεις, αἱ ὅποια σημειοῦνται εἰς τοὺς ἐκάστοτε ἀγῶνας, μαρτυροῦν ὅτι ὁ σημερινὸς νέος εἶναι εὐρυστότερος τοῦ συνομηλικοῦ του τοῦ παρελθόντος.

Ἀλλὰ ἡ εὐγονία αὕτη φαίνεται ὅτι περιορίζεται ἀτυχῶς μόνον εἰς τὸ σῶμα, δὲν παρακολουθεῖται καὶ ἀπὸ ἀνάλογον ψυχικὴν ὀρίμασιν, ἢ ὅποια θὰ ἐδημιουργεῖ μίαν ἰσόρροπον πρόοδον καὶ θὰ καθίστα δυνατὴν τὴν εὐχερῆ καὶ ἄνευ περισπασμῶν ἔνταξιν τοῦ παιδιοῦ εἰς τὸ ἐκάστοτε αὐτοῦ κοινω-

νικὸν περιβάλλον. Ἀντιθέτως μάλιστα, προσωπικῶς πιστεύω, ἢ ἀπότομος αὕτη προώθησις τῶν σωματικῶν λειτουργιῶν καὶ ἢ σχετικῶς πρόωρος αὐτῶν ὀρίμασις, δημιουργεῖ ἴσως μεγαλυτέρας ἀπαιτήσεις καὶ ὑψηλότερας ἀνάγκας διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ ἰδίου ἐγῶ, καὶ συνεπῶς ἐπιτείνει τὰς δυσχερείας τὰς ὁποίας ὁ νέος συναντᾷ κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ καλλιέργειαν τοῦ κοινωνικοῦ του συναισθήματος, καὶ ἢ ὅποια — διατὶ νὰ τὸ ἀποκρούσωμεν — οὐδέποτε ἄλλοτε κατὰ τὸ παρελθὸν ἐδοκιμάσθη, ἢ καὶ δοκιμάζεται, ὅσον σήμερον.

Οὕτως ὁ τεχνικὸς πολιτισμὸς, τοῦ ὁποίου ὁ ἄνθρωπος πανηγυρίζει τὸν καταπληκτικὸν θρίαμβον καὶ εἶναι ὑπερήφανος δι' αὐτόν, φαίνεται ὅτι δὲν ὑπῆρξε μόνον εὐλογία, τοῦλάχιστον μέχρι τοῦδε. Ἀναμφιβόλως τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα, τοῦ ὁποίου αἱ αὐξομειώσεις ἀπεικονίζουσι τὴν οικονομικὴν πρόοδον ἐνὸς τόπου, ἐβελτίωσε τὴν ὑλικὴν εὐημερίαν τοῦ ἀνθρώπου· ἀτυχῶς ὁμῶς δὲν φαίνεται ὅτι ἐπέτυχε παραλλήλως καὶ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ψυχικῶν αὐτοῦ ἀναγκῶν καὶ ἀπαιτήσεων.

Καὶ ἂν ἴσως διὰ τὸν ὄριμον ἄνθρωπον ἢ δυσμενῆς αὐτοῦ ἐπίδρασις δὲν καθίσταται πάντοτε τόσον ἐμφανῆς, διὰ τὸ παιδὶ ὑπῆρξε σκαιὰ καὶ ἀγροῖκος. Τὸ δημιουργηθὲν ρῆγμα μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἔξω κόσμου δὲν ὑπῆρξε μόνον ἀπότομον καὶ βίαιον, ἀλλὰ καὶ συνεχῶς εὐρύνεται.

Ἐφ' ὅσον ἡ ἀνθρωπίνη μοῖρα διαρκῶς ἀπομακρύνει τὸν ἄνθρωπον ἐκ τῆς φυσικῆς του διαδιώσεως, μοιραίως ἀμβλύνεται καὶ ἡ εὐαισθησία του. Ὁ βαθὺς ἰδεαλισμὸς του, τὸν ὁποῖον μόνον ἡ συνεχῆς ἐπαφή καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν φύσιν ἐκτρέφει καὶ καλλιεργεῖ, ἐξασθενεῖ καθ' ἡμέραν καὶ μεταπίπτει εἰς δύναμιν τὴν ὅποιαν ἕκαστος ἐξ ἡμῶν προσπαθεῖ νὰ μεταμορφώσῃ κατὰ τὰ ἴδια αὐτοῦ μέτρα καὶ μετουσιώσῃ, κατὰ τὰς ἰδί-
ας αὐτοῦ πεποιθήσεις, εἰς πραγματικότητα. Ἰπὸ τὴν πίεσιν αὐτῆς ἡ παιδικὴ ψυχὴ, πρόωρος μετακινεῖται ἤδη ἐκ τοῦ θάλπου τῆς οικογενειακῆς ἀγκάλης, τὴν ὅποιαν μάλιστα πολλάκις δὲν προφθάνει νὰ γνωρίσῃ, εἰς ἓνα τεχνητὸν κόσμον τὸν ὁποῖον τῆς προσφέρει ὁ σύγχρονος πολιτισμὸς.

Ἡ χαλάρωσις τῆς οἰκογενείας, ὡς ἀρχικοῦ βιολογικοῦ πυρῆνος τῆς κοινωνικῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ μεταπτώσις αὐτῆς εἰς ἀπλῆν συμβίωσιν, ἐξασθενεῖ μοιραίως τὴν μεγίστην καὶ ἀναντικατάστατον ἠθικοπλαστικὴν αὐτῆς ἐπίδρασιν καὶ ἀμβλύνει τὴν εὐθύνην διὰ τὸ παιδί· ὁ σημερινὸς ἀριστοκράτης καὶ ὁ ἐργάτης, ὑπὸ διάφορον πρῖσμα αἰσθάνεται τὰς πρὸς αὐτὴν ὑποχρεώσεις, ἀπὸ ἐκείνους τοῦ παρελθόντος αἰῶνος. Σημαντικὸν βᾶρος αὐτῶν ἐπιθυμεῖ ἤδη ἡ οἰκογένεια ἀκαίρως νὰ μεταδιβάσῃ εἰς τὴν κοινωνίαν, χωρὶς προηγουμένως νὰ προλειάνῃ τὸ ἔδαφος καὶ χωρὶς προηγουμένως νὰ ἔχη ἐπέλθει συνειδητοποίησις τῶν νέων τῆς ὑποχρεώσεων.

Τὸ παιδί δηλ. εὐρισκόμενον εἰς τὴν φάσιν

τῆς ἀνόδου τοῦ ἐκ τῆς βιολογικῆς του καταστάσεως, τῆς ὁποίας κύριον χαρακτηριστικὸν εἶναι ἡ ἐξυπρέτησις τοῦ ἴδιου ἐγώ, διὰ νὰ μεταταχθῆ εἰς τὴν κοινωνικὴν ζωὴν, δι' ἧς συνεχῶς ἡ ἐξουσία τοῦ ἐγώ του θὰ περιορίζεται, αἰσθάνεται πολλὴ βαθύτερον τὰς συννεπείας τῆς νέας κοινωνικῆς ζωῆς, καὶ περισσότερο νὰ υποφέρει ἐξ αὐτῶν. Ἡ νέα κοινωνικὴ ἐπένδυσις, τὴν ὁποίαν πρόκειται ὁ νέος μονίμως νὰ περιβληθῆ, τὸν περισφίγγει ἀκαίρως καὶ ἐνίοτε κατὰ τρόπον ἐπικίνδυνον. Καὶ τότε ἡ θὰ λυγίσῃ ὑπὸ τὸ βᾶρος τῶν πρῶιμων εὐθυνῶν του, τὰς ὁποίας ἀδυνατεῖ νὰ ἀντιμετωπίσῃ, ἢ θὰ ξεσχίσῃ τὸ κοινωνικὸν του περιβλημα, ἀναζητῶν εἰς τὴν ἀγριότητα τῶν πρωτογόνων αὐτοῦ ἐνστικτῶν διεξόδον. (Συνεχίζεται)

ΤΟ ΝΟΜΠΕΛ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΑΠΕΝΕΜΗΘΗ ΕΙΣ ἘΝΑ ΑΥΣΤΡΑΛΟΝ ΚΑΙ ἘΝΑ ΑΓΓΛΟΝ ΙΑΤΡΟΥΣ

Διὰ τὰς ἐρεῦνας τῶν ἐπὶ τῶν μεταμοσχεύσεων

Στοκχόλμη.— Κατόπιν διώρου συνεδριάσεως τῶν μελῶν τοῦ Ἱατροχειρουργικοῦ Ἰνστιτούτου «Καρολίνα», ἀνεκοινώθη σήμερον ἐνταῦθα ὅτι τὸ Βραβεῖον Νομπέλ τῆς Ἱατρικῆς διὰ τὸ 1960 ἀπενεμήθη εἰς τὸν Αὐστραλὸν Καθηγητὴν Φράνκ Μακφαρλαϊν Μπάρνερ καὶ τὸν Βρετανὸν ἱατρὸν Πήτερ Μπράϊαν Μηνταγουῶρ ἀπὸ κοινού, διὰ τὴν ἐργασίαν των εἰς τὸν τομέα τῆς μεταμοσχεύσεως ὀργάνων ἀπὸ ἀτόμου εἰς ἕτερον ἄτομον. Ὁ Μπάρνερ, ἡλικίας 61 ἐτῶν, εἶναι Διευθυντὴς τοῦ Ἰνστιτούτου Ἱατρικῶν Ἐρευνῶν «Οὐῶλτερ καὶ Ἐλίζα Χῶλλ» τῆς Μελβούρνης καὶ κατέχει τὴν ἔδραν τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Πειραματικῆς Ἱατρικῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς ἰδίας πόλεως. Ὁ Μηνταγουῶρ, 45 ἐτῶν, εἶναι Καθηγητὴς τῆς Ζωολογίας καὶ τῆς Συγκριτικῆς Ἀνατομίας τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Λονδίνου.

Ἡ ἐργασία τῶν δύο ἐπιστημόνων συνίστατο εἰς τὸν καθορισμὸν τοῦ ὀρισμένου ποσοστοῦ ἐπιδηκτικότητος, τῆς ἀφομοιωτικῆς δηλαδὴ ἱκανότητος ποῦ διαθέτει ἕκαστος κύτταρον καὶ ἕκαστος ἰσθὸς τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος. Τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦτο τῶν κυττάρων τοῦ ὀργανισμοῦ ἀποτελεῖ διὰ τὴν ἱατρικὴν ὅ,τι καὶ τὰ δακτυλικά ἀποτυπώματα εἰς τὸ ἀστυνομικὸν ἐπάγγελμα, διότι εἶναι τελείως διαφορετικὸν ἀπὸ ἀνθρώπου εἰς ἄνθρωπον. Τὸ σημεῖον τοῦτο ἀκριβῶς ἀποτελεῖ τὸ σημαντικώτερον διὰ τὴν ἐπιστήμην στοιχεῖον τὸ ὅποιον προέκυψεν ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τῶν δύο τιμηθέντων ἐπιστημόνων. Διότι εἰς περίπτωσιν μεταμοσχεύσεως ἐνὸς ὀργάνου εἰς ἄσθενῆ, ὅταν τοῦτο προέρχεται ἀπὸ ξένου ἄτομου, ἡ χαρακτηριστικὴ ἰδιότης τῶν κυττάρων τίθεται ἐν εἴδει μηχανισμοῦ εἰς ἐνέργειαν,

μὲ ἀποτέλεσμα τὸ σῶμα τοῦ ἀσθενοῦς νὰ ἀποβάλλῃ τὸ ξένον ὄργανον ἐντὸς δύο περίπου ἑβδομάδων. Οἱ δύο ἐπιστήμονες ἀνεκάλυψαν, κατόπιν ἐπισταμένων μελετῶν, ὅτι τοῦτο συμβαίνει διότι ἡ κυτταρικὴ ἐπιδηκτικότης διαφέρει, ὡς ἀνεφέρθη καὶ ἀνωτέρω, ἀπὸ ἀτόμου εἰς ἄτομον. Κατόπιν δὲ αὐτοῦ, κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ φαινόμενον τοῦτο δὲν ὑφίσταται μεταξύ ἀμέσως καὶ ἐξ αἵματος συγγενῶν ἀτόμων, γιγαγὸς ποῦ, ὡς εἶναι φυσικόν, ἐπιτρέπει τὴν ἐπιτυχή μεταμόσχευσιν ὀργάνων μεταξύ αὐτῶν.

Ἡ πρώτη ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἐγένετο τὸ 1953, ἔκτοτε δὲ ἡ ὅλη μελέτη ἐτελειοποιήθη, διὰ νὰ φθάσῃ τελικῶς εἰς τὴν σημερινὴν μορφήν της, ἡ ὁποία θεωρεῖται ὡς μία ἐπαναστατικὴ ἀνακάλυψις παρέχουσα εἰς τὴν ἐπιστήμην νέον πεδῖον ἐρεύνης εἰς τὸν ζωτικώτατον τομέα τῆς μεταμοσχεύσεως.

Οἱ δύο ἐπιστήμονες προσεκλήθησαν ἐνταῦθα, προκειμένου νὰ λάβουν τὴν 10ην Δεκεμβρίου, γενέθλιον ἡμέραν τοῦ Ἀλφρεντ Νομπέλ, τὸ ἐκ δολαρίων 43.625 βραβεῖον των ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Βασιλέως Γουσταύου τῆς Σουηδίας.

ΜΙΚΡΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἡ διακοπὴ τῆς κηύσεως θὰ ἐκτελῆται τοῦ λοιποῦ δωρεάν εἰς τὰ νοσοκομεία τῆς Τσεχοσλοβακίας καὶ ἄνευ οὐδενὸς περιορισμοῦ.

— Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἡ κομμουνιστικὴ Κυβέρνησις τῆς Πράγας ἐλπίζει, ὅτι θὰ περιορίσῃ ἐτι περαιτέρω τὸν ἀριθμὸν τῶν γεννήσεων, αἱ ὁποῖαι, ἄλλωστε, ἔχουν μειωθῆ ἀπὸ 23,3 τῶ 1953, εἰς 16 ἀνὰ 1.000 κατοίκους τῶ 1959.